

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd i Folketingets Uddannelsesudvalg
Titel	Samrådsspørgsmål AM og AN til undervisnings- og beskæftigelsesministeren. Begge med relation til arbejds- og undervisningsmiljø på gymnasierne. Spørgsmål AM: <hr/> ”Ministrene bedes redegøre for omfanget af arbejdsmiljø- og undervisningsmiljøproblemer i landets gymnasier set i lyset af 10 ud af 14 sydjyske gymnasier har fået påbud af Arbejdstilsynet på grund af problemer som dårlig luftkvalitet, unødigt støj og ulykkesrisici, og 5 ud af 8 gymnasier i Århus har modtaget en rød smiley på grund af indeklimaproblemer i undervisningslokalerne.” <hr/> Spørgsmål AN: <hr/> ”Ministrene bedes redegøre for eventuelle initiativer, som kan sikre et forsvarligt arbejds- og undervisningsmiljø på landets gymnasier, samt hvilke konsekvenser det får, at gymnasierne overtager deres egne bygninger i 2010.” <hr/>
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	5 minutter

Tid og sted

Udvalgmødet starter den 12. maj 2009 kl. 14.00. Undervisningsministeren skal tale i forlængelse af beskæftigelsesministerens indlæg.

Disposition

- 1. Indledning**
- 2. Kommentarer til spørgsmål AM**
- 3. Kommentarer til spørgsmål AN**

1. Indledning

- Udvalget har stillet to spørgsmål, AM og AN, der begge handler om arbejds- og undervisningsmiljøproblemer på gymnasierne. Spørgsmål AM omhandler omfanget af problemerne, mens spørgsmål AN handler om initiativer for at sikre et forsvarligt miljø og om konsekvenserne af, at gymnasierne forventes at overtage bygningerne i 2010.
- Jeg vil i forlængelse af beskæftigelsesministerens besvarelse forholde mig til Undervisningsministeriets og institutionernes handlinger og ansvar i forbindelse med arbejds- og undervisningsmiljø.

2. Kommentarer til spørgsmål AM

- Til spørgsmål AM har beskæftigelsesministeren allerede redegjort for omfanget af arbejdsmiljøproblemerne ifølge arbejdstilsynet. Det er klart, at undervisningsmiljøet på mange områder hænger tæt sammen hermed, selvom Arbejdstilsynet ikke udtaler sig direkte herom. Det er således også afgørende for undervisningsmiljøets generelle tilstand, at der tages hånd om arbejdsmiljøproblemerne.
- Undervisningsministeriet har nu som ejer af bygningerne ansvaret for at efterkomme de påbud, der har forbindelse med klimaskærm eller basale installationer. Det vil for eksempel sige påbud om utætte vinduer eller ventilationsanlæg.
- Men nogle af de givne påbud handler om helt andre ting som for eksempel det psykiske arbejdsmiljø eller behov for hovedrengøring. Det ligger inden for de områder, som de selvejende institutioner får taxameter til at varetage, og derfor er det institutionernes eget ansvar at efterkomme disse påbud.
- Omfanget af påbud om specifikt om bygningsmæssige forhold hænger i nogen grad sammen med skolernes vedligeholdsstandard. En stor del af påbuddene

fra Arbejdstilsynet vedrører forhold, der eksisterede på gymnasierne allerede i tiden som amtslig institution.

- Staten overtog bygningsansvaret for blandt andet gymnasierne for 2 ½ år siden. I den periode har Undervisningsministeriet fået såvel arkitekter fra Universitets- og Bygningsstyrelsen som et uafhængigt ingeniørfirma til at gennemgå alle bygninger, i alt 1,6 millioner etagemeter.
- Undervisningsministeriet har på den baggrund udarbejdet en total plan for, hvilke vedligeholdelsesmæssige bygningsarbejder, der bør gennemføres. Det handler både om det vedligehold, der burde have været udført på overtagelsestidspunktet, og om det vedligehold, der bør udføres som led i en samlet vedligeholdelsesplan frem til 2012.
- Der har i hvert af årene 2007 og 2008 været brugt 100-150 millioner kr. til at få udført de mest presserende opgaver.

3. Kommentarer til spørgsmål AN

- Til spørgsmål AN vedrørende initiativer for at sikre et forsvarligt miljø og om konsekvenserne af, at gymnasierne forventes at overtage bygningerne i 2010 kan jeg bl.a. svare, at Undervisningsministeriet tager initiativ til hurtig udbedring af de påbud, som det er ministeriets ansvar som bygningsejer at udbedre.
- Proceduren er, at institutionerne skal henvende sig i deres respektive ejendomscentre under Universitets- og Bygningsstyrelsen, når de får besøg af Arbejdstilsynet. Det står også på ministeriets hjemmeside.
- Universitets- og Bygningsstyrelsen hjælper så institutionerne med at få tilknyttet en miljørådgiver. Det skal sikre de tilstrækkelige og samtidig økonomisk mest hensigtsmæssige løsninger, når Arbejdstilsynet giver påbud om, at mangler i det fysiske arbejdsmiljø skal udbedres.
- Universitets- og Bygningsstyrelsen hjælper også institutionerne med de nødvendige drøftelser med Arbejdstilsynet om påbud og tidsfrister for deres gennemførelse. Der kan for eksempel være tilfælde, hvor manglerne vil blive udbedret i forbindelse med et vedligeholdelsesprojekt, der vil blive gennemført senere i år, og så er der jo god fornuft i at lave påbud og vedligeholdsprojekt samtidig.

- Med institutionernes overgang til selv at eje bygningerne, bliver institutionerne selv ansvarlige for at efterkomme påbud fra Arbejdstilsynet - også for så vidt angår klimaskærm m.v.
- Jeg arbejder her for, at institutionerne, når de overtager bygningerne, får økonomi til at udføre den resterende del af det afdækkede vedligeholdelsesbehov. Det gælder også de behov, som på overtagelsestidspunktet er påpeget af Arbejdstilsynet, så den enkelte skoles samlede økonomi ikke vil blive belastet af de store vedligeholdelsesopgaver, der skal udføres i de første år efter overtagelsen.
- En styrke ved at institutionerne overtager deres egne bygninger i 2010 vil være, at det fremefter bliver ledelsen på den enkelte institution, der i forvejen har det bedste lokale kendskab til bygningernes tilstand, som også får ansvaret for og økonomien til at sikre en langsigtet vedligeholdelse af bygninger m.v.
- I tillæg til arbejdsmiljølovens bestemmelser er institutionerne også underlagt kravene fra undervisningsmiljøloven, der indebærer, at elever og studerende har ret til et godt undervisningsmiljø.
- Undervisningsmiljøloven fastsætter bl.a. en pligt for uddannelsesstedernes ledelse til at sørge for, at der udarbejdes en skriftlig undervisningsmiljøvurdering af sikkerheds- og sundhedsforholdene samt forholdene vedrørende psykiske og æstetiske miljø på uddannelsesstedet.
- Undervisningsmiljøvurderingen skal blandt andet indeholde en beskrivelse og vurdering af eventuelle undervisningsmiljøproblemer og udarbejdelse af en handlingsplan, hvoraf det fremgår, i hvilken takt og rækkefølge de konstaterede problemer skal løses.
- Ansvar for overholdelse af undervisningsmiljøloven påhviler institutionsejerne. Det vil sige, at det i gymnasiernes tilfælde er gymnasiernes ledelse og bestyrelsen, der har ansvaret overfor Undervisningsministeriet, som i særlige tilfælde kan gribe ind med påbud.
- Dansk Center for Undervisningsmiljø er en følge af loven. Centret har blandt andet til opgave at sørge for, at både elever, studerende, institutionsejere og myndigheder samt offentligheden på en enkel måde kan få kendskab til gældende regler, praksis og udviklingstendenser med hensyn til undervisningsmiljø på hele undervisningsområdet. Med Danske Center for Undervisningsmiljø har vi således sat fokus på, at sikre et ordentligt undervisningsmiljø og udbrede viden og kendskab hertil på tværs af uddannelsesinstitutionerne.

- Med udgangspunkt i disse eksisterende rammer og vilkår for institutionerne er jeg af den overbevisning, at vi vil have rustet institutionerne rigtig godt til fremtiden som bygningsejere, herunder også til fremtidige besøg og eventuelle påbud fra Arbejdstilsynet.